

Sarah Johansson 2026-03-03

Kurs i djurhållning Gris

agrikonsult ab
Kråkerum

Grundkurs grisproduktion

- Allmänna fakta om gris
- Produktionsresultat
- Djurflöden med bilder på boxar
- Ekonomi i grisproduktionen
- Foder och utfodring
- Hållbarhet i Grisproduktionen
- Ekologisk grisproduktion
- ASF och Beredskap

Svensk Grisproduktion

2,5 miljoner grisar

110 000 suggor

1100 grisföretagare

Fakta om grisen

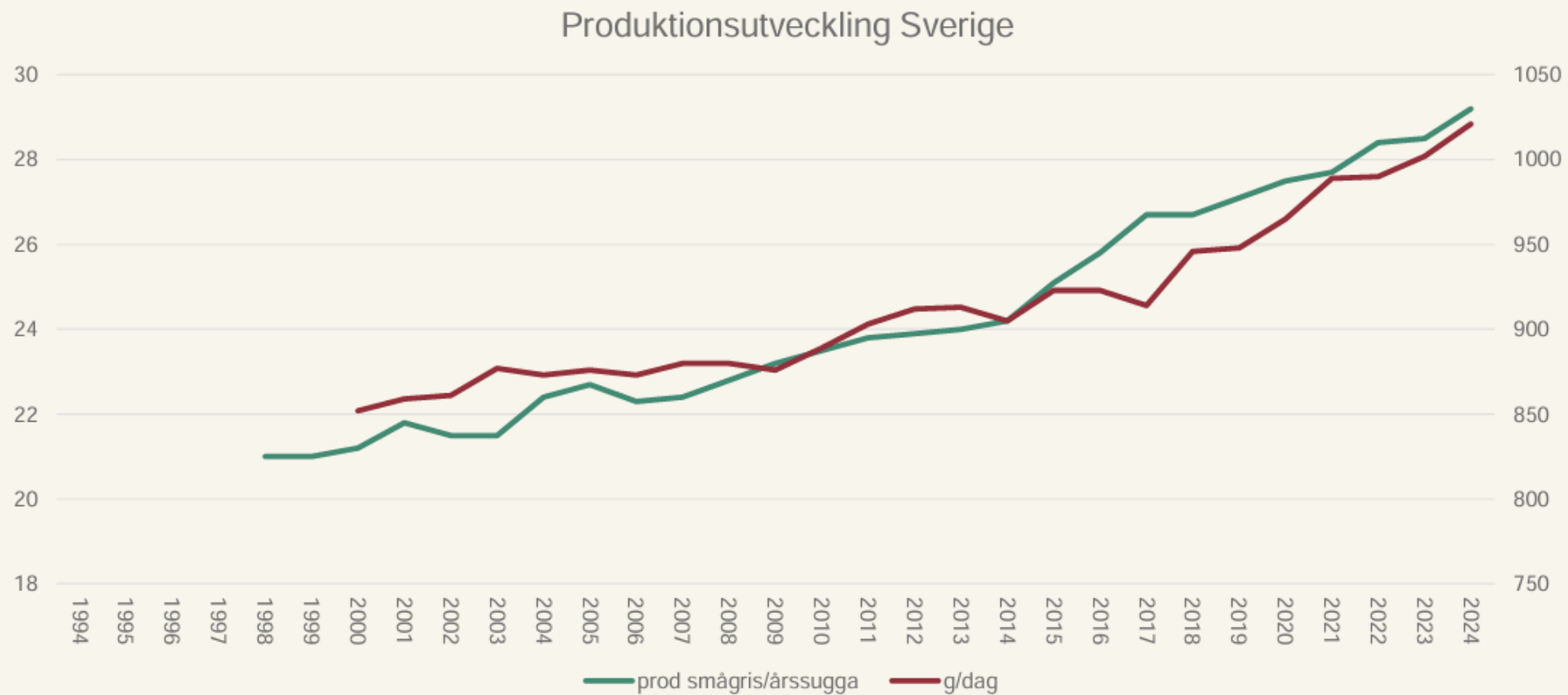
- En gris är ca 6 mån vid slakt
 - väger 125 kg levande vikt
 - ätit ca 225 kg foder
- Grisen är ca 3 månader när den flyttas till slaktgrisstallet
- Smågrisar har sin egen spene
- En sugga väger 250-300 kg
 - äter ca 10 kg per dag som mest
 - dricka 40 l vatten
 - vid avvänjning kan kullen väga totalt ca 160 kg

Medeltal suggproduktion

	2024	Bästa 25% 2024	Medel 2014
Antal suggor	450	369	311
Prod smågrisar per årssugga	29,2	32,5	24,2
Levande födda per kull	15,9	15,9	13,3
Avvanda per kull	13,3	13,9	11,0
Dödlighet födelse till avv	16,0 %	12,4%	17,8
Dödlighet efter avv	2,2 %	1,1 %	2,0
Improduktiva dgr	14,1	10,1	16,6
Grisnings %	87,4	91,6	84,6
Daglig tillv avv-lev g/dag	473	486	455

Medeltal Slaktgrisproduktion

	2024	Bästa 25% 2024	Medel 2014
Antal slaktade	438 000	110 000	341 000
Daglig tillväxt g/dag	1021	1111	905
Kött%	58,3	58,1	58,3
MJ/Ne per kg tillväxt	24,5	23,0	26,7
Dödlighet	1,6 %	1,5 %	1,6 %
Insättningsvikt kg	31,1	32,0	31,6
Slaktvikt	94,4	97,0	90,1

Flöde i grisproduktionen

- Allt in allt ut principen
- Gruppsystem suggor tex 11 grupper varannan vecka grisning • 3 grupper 7-7-8 veckors grisning
- Omgångsuppfödning slaktgrisar
- Vanlig storlek på besättning 4 avdelningar med 400 platser = 5500 grisar /år
- 75 % av djuren föds upp i integrerade besättningar eller mellangårdsavtal

Suggbox

Suggbox

Tillväxtbox

Tillväxtbox

Sinsuggor Transponder

Sinsuggor Djupströbox

Slaktgrisbox

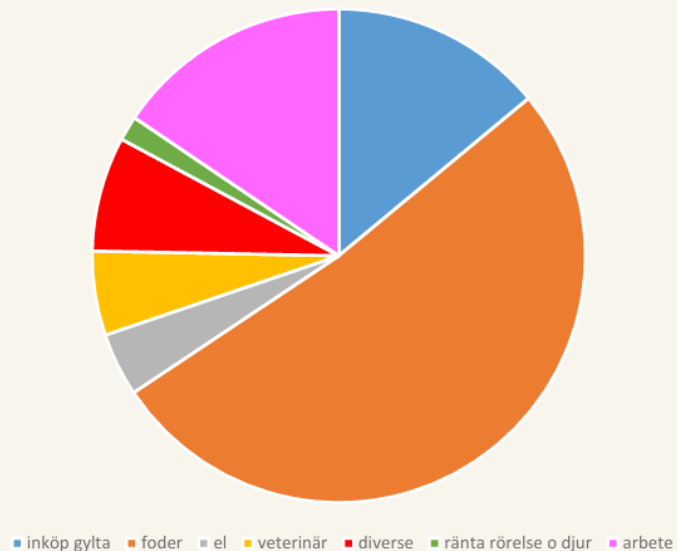

Spridningsareal till Gris

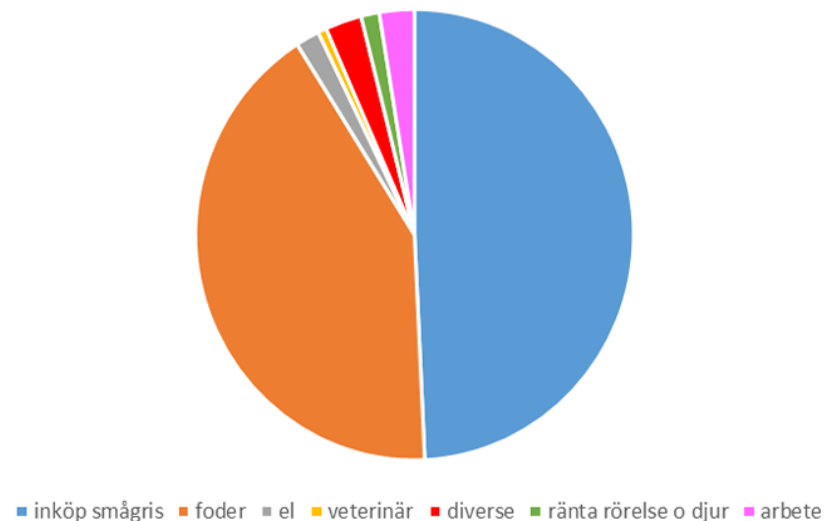
- 22 kg fosfor per ha
- Årssuggor per ha 2,2 st inkl smågrisar
- Slaktgrisplatser per ha 10,5

Kostnader i grisproduktionen

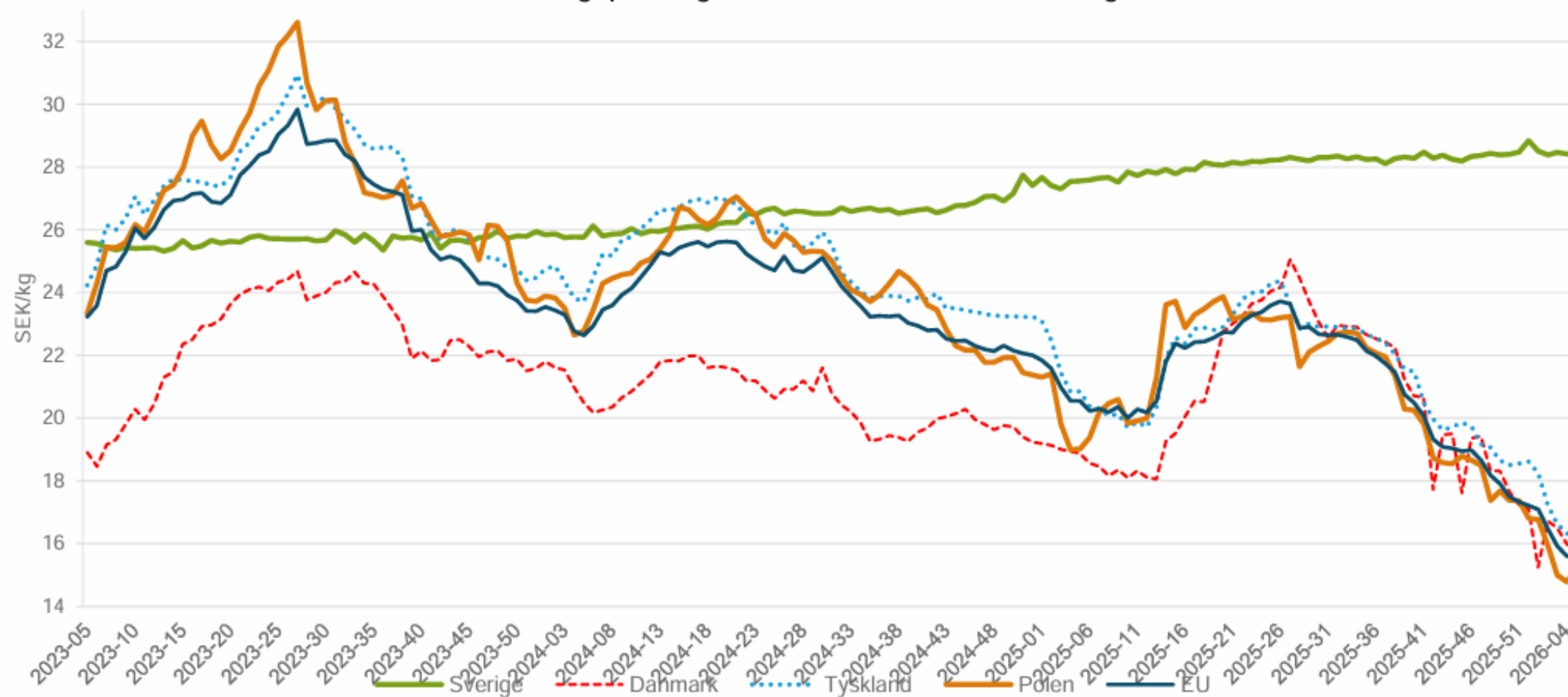
Kostnadsfördelning sugga

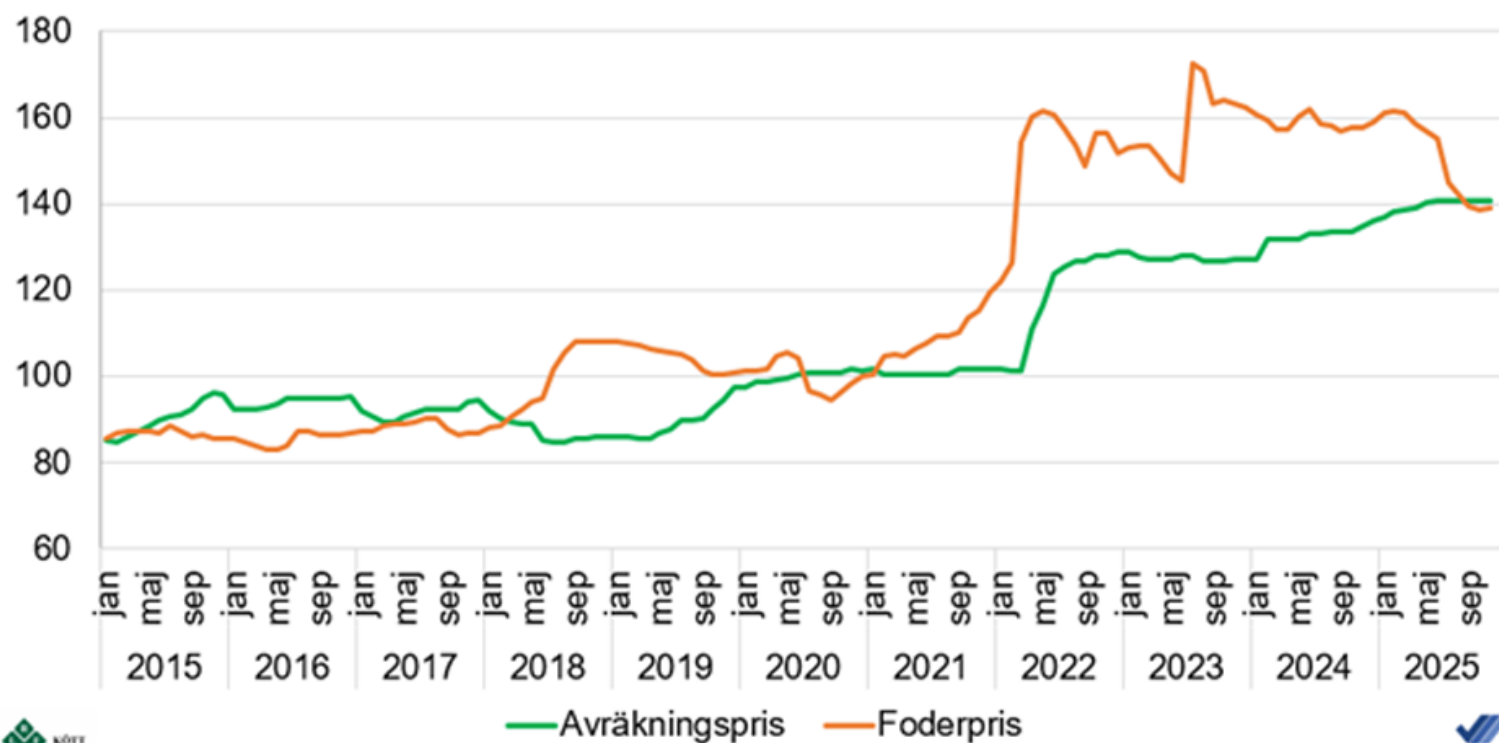
Kostnadsfördelning slaktgris

Avräkningspriser gris klass E 3 år bakåt, SEK/kg

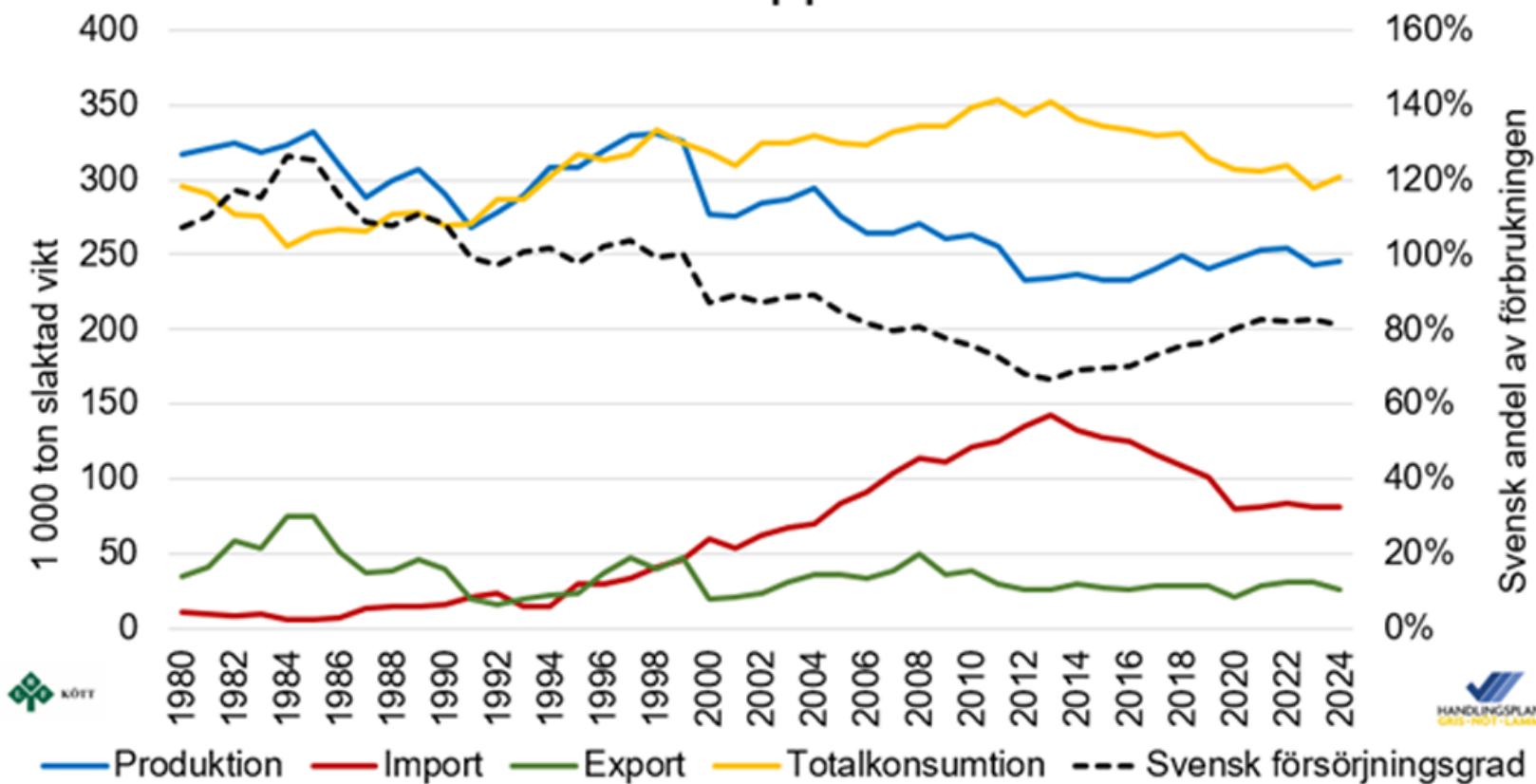
Prisindex för griskött och foder, 2020=100

Källa: Jordbruksverket, Statistikdatabasen

Svensk marknadsbalans griskött

1 000 ton slaktkroppsekvivalenter

Källa: Jordbruksverket

Grisfoder

- 70-90 % spannmål (vete, korn, havre) (energiråvara)
- 10-30 % proteinfoder (soja, åkerböna, rapsmjöl, ärtor)
 - (majsgluten och potatisprotein)
- Mineraler, vitaminer, spårelement, aminosyror
- Färdigfoder
- Spannmål och koncentrat
- Spannmål, proteinråvaror och premix

Foder till Suggor och smågrisar

ungefärliga värden

• Digivande suggor	9,8 MJ NE	16% RP	0,86-0,95 g sislys/mj NE
• Sinsuggor	9,5 MJ NE	12 % RP	0,56 g sislys/mj NE
• Prestart/mjölkkoppar			
• Avvänjningsfoder	10 MJ NE	14,5 % RP	1,0 g sislys/mj NE
• Tillväxtfoder	9,8 MJ NE	17% RP	1,20-1,25 g sislys/mj NE

Foder till slaktgrisar ungefärliga värden

- Fas 1 9,5 MJ NE 1,02 g sislys/mj NE
- Fas 2 9,5 MJ NE 0,90 g sislys/mj NE
- Fas 3 9,5 MJ NE 0,84 g sislys/mj NE
- Enhetsfoder 9,5 MJ NE 0,84 g sislys/mj NE

Foderförbrukning

- Sugga ca 13500 mj NE/år
- Smågris ca 400 mJ NE/år
- Slaktgris ca 2300 MJ NE /år
- Slaktgris ca 25 MJ NE/ kg tillväxt

Ufodring Grisar

Blötfoder

Fördelar

Kan använda fler biprodukter

(vassle, drank, stärk, glass mfl)

Noggrann dosering

Lätt att göra olika foder o foderbyten

Ökad konsumtion

Används mest till slaktgrisar

Nackdelar

Risk för aminosyraförluster

Hygienproblem

Ufodring Grisar

Torrfoder

Fördelar

Säker foderhygien

Robust teknik Hygienproblem

Inga förluster i fodret

Nackdelar

Lägre foderkonsumtion

Svårare med foderbyten

Färre fodersorter kan användas

Kräver fler fodersilos

Rapport Framtidens Jordbruk Grisproduktion; 2024; Lantmännen, Scan Sverige, LRF, Tillväxtbolaget, Svenskt Kött, Agronod, Kött & Charkföretagen och Sveriges Grisföretagare

Effektivare utnyttjande av sidoströmmar

- De sidoströmmar som produceras från livsmedelsindustrin kan utnyttjas av grisar, som är allätare.
- Grisarna omvandlar råvaror med lågt eller inget värde för människor till högvärdiga livsmedel.
- Grisproduktionen har en viktig roll i den cirkulära ekonomin och bidrar med att minska spill av resurser i livsmedelskedjan.

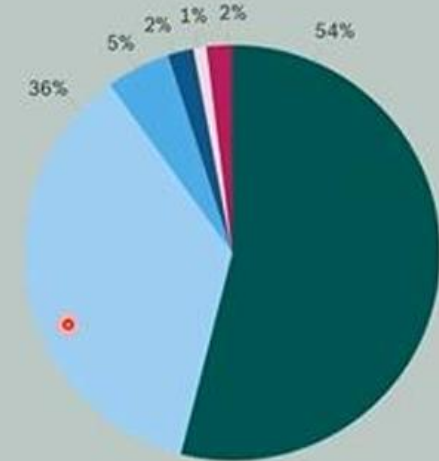

Illustration baserad på
Jordbruksverkets modell
(Jordbruksverket, 2020).

Klimat

- Klimatavtrycket för svenskt grisproduktion 2,54 kg CO₂ e/kg slaktvikt (RISE, 2020)
- Foder och stallgödsel har störst betydelse

Fördelning av
klimatavtryck för
svensk integrerad
slaktgris

Foder
Stallgödsel
Fodersmältning
Energi på gård
Intransport foder
Strömedel

Olika områdens bidrag till
klimatavtrycket för svensk
integrerad slaktgris i procent.
(RISE, 2020)

Ekologisk grisproduktion

- Minst 4 månader på bete
- Självförsörjande på minst hälften av fodret • 95 % ekologiskt foder
- Tillgång till grovfoder (bete, ensilage eller hö)
- Djupströbädd
- Möjlighet till bobyggande
- Avvänjning vid tidigast 40 dagar
- Ofta grupphållning av diande suggor

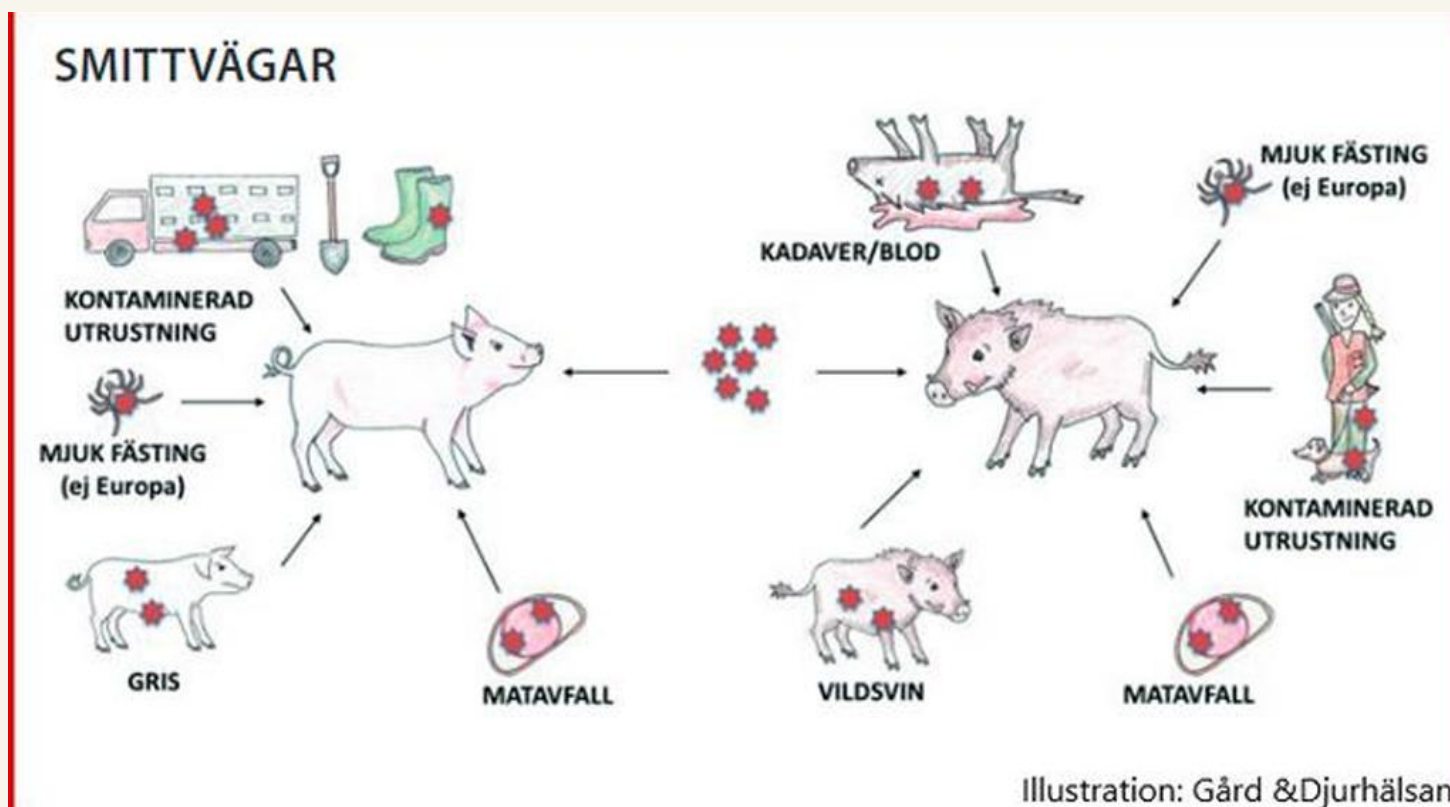
Ekologisk grisproduktion

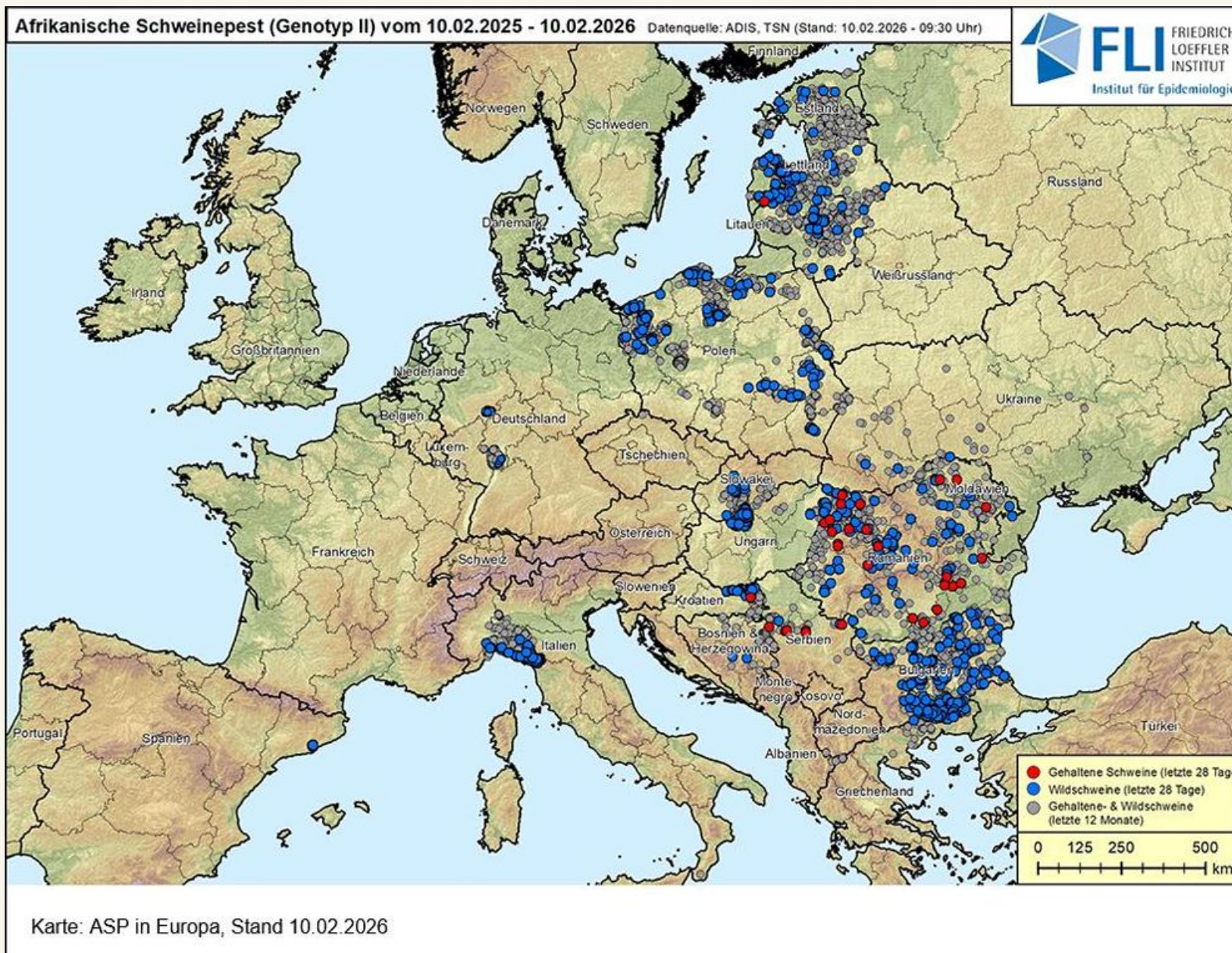

Varför har vi inte fler ekologiska grisar

- Kräver stor kunskap för att starta
- Just nu lägre efterfrågan på marknaden
- Lägre produktion än konventionell grisproduktion
- Inga tillsatta aminosyror till fodret
- Krävs bra arrondering av mark kring stallen

ASF- Afrikansk svinpest

Restriktioner

- Lagring av spannmål
- Lagring av halm /strö
- Stängsling
- Smittskydd

Beredskap i Grisproduktionen

- Ström
 - Ventilation
 - Foder
- Vatten
- Utgödsling
- Diesel (till reservkraftverk)
- Brist på Aminosyror

Frågor